

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat İŞIKHAN tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.


Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU

Diyarbakır Milletvekili

Basında ve sendikal araştırma merkezlerinin raporlarında yer alan verilere göre; dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarını ifade eden açlık sınırının son bir yılda yüzde 36 oranında arttığı, mevcut net asgari ücretin ve emekli aylıklarının açlık sınırının dahi oldukça altında kaldığı kamuoyuna yansımıştır. Gıda enflasyonundaki sürekli artış, milyonlarca yurttaşın temel besin maddelerine erişimini imkânsız kılmakta ve derin bir yoksullaşma tablosu yaratmaktadır.

Anayasa'nın 2'nci maddesindeki "sosyal hukuk devleti" ilkesi, 17'nci maddesindeki maddi ve manevi varlığın korunması hakkı ile 55'inci maddesinde düzenlenen "Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır" hükmü devlete doğrudan pozitif yükümlülükler yüklemektedir. Bunun yanı sıra, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 25'inci maddesi ve Türkiye'nin taraf olduğu BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 11'inci maddesi uyarınca; herkesin kendisi ve ailesi için yeterli bir yaşam standardına ve yeterli beslenmeye sahip olma hakkı kamusal teminat altındadır.

Bu bağlamda;

1)Açlık sınırının bir yılda yüzde 36 oranında artarak net asgari ücreti ve en düşük emekli maaşını geride bırakması karşısında; çalışanların ve emeklilerin gıda güvenliğini sağlamak amacıyla Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun ara zam gündemiyle toplanması planlanmakta mıdır?

2)Açlık sınırının altında gelirle yaşam mücadelesi veren hane halklarının, özellikle çocukların ve yaşlıların derin beslenme yetersizliği (malnütrisyon) riskinden korunması adına Bakanlığınızca planlanan doğrudan gelir veya gıda destek programları nelerdir?

3)Asgari ücret tespit kriterlerinin belirlenmesinde; yalnızca tartışmalı resmi enflasyon verileri yerine sendikaların, meslek örgütlerinin ve bağımsız araştırma kurumlarının açıkladığı fiili açlık ve yoksulluk sınırlarının yasal taban ölçüt kabul edilmesine yönelik bir mevzuat çalışması bulunmakta mıdır?

4)En düşük emekli aylığının en az açlık sınırı seviyesine yükseltilmesi ve seyyanen artış yapılması hususunda Bakanlığınız ile Hazine ve Maliye Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen bir bütçe ve etki analizi çalışması var mıdır?

21.09.2024

5) Son beş yılda 2021-2026 yılları arasında, 18 Ağustos 2026 tarihi itibarıyla ne kadar asgari ücretin dört kişilik bir ailenin açlık sınırının altında kaldığı toplam ay sayısı kaçtır; aradaki farkın kapatılmasına yönelik hangi telafi edici sosyal transfer mekanizmaları işletilmiştir?

6) Son beş yılda (2021-2026 yılları arasında, 18 Ağustos 2026 tarihi itibarıyla Türkiye genelinde toplam geliri açlık sınırının altında kaldığı için sosyal yardım, gıda yardımı ve temel ihtiyaç desteği alan hane ve kişi sayısı yıllara ve illere göre dağılımı belirtilmek suretiyle kaçtır?